

בתוכי יש תואם ליבי

גליון מס' 5

הרהורי הלב

פר' וירא תשפ"ז

למה אני לא? חלק א'

לפעמים נדמה לי שאני עומד מול כמה דרכים,
ואינני יודע איזו מהן באמת שלי.

אני מביט בנוף שלפניי, אבל קצת קשה לי ליהנות ממנו.
הנדנדה ממשיכה לנוע, ואני הולך ושוקע בתוך ההשוואות.

למה אני לא כמו מוישי ?
למה אני לא כמו יענקי ?

כעת מצטרפים עוד שמות.
למה אינני מצליח ללמוד כמו יצחק ?
למה אין לי יכולת כלכלית כמו יוסי ?
למה ההוא נראה רגוע יותר ממני ?
למה האחר מדבר בביטחון רב כ"כ ?

יש לי כל כך הרבה שאלות שמתחילות באותן שלוש מילים:
"למה אני לא" ?

נראה לי שקוראים להרגשה הזאת קנאה.
כן, אני פשוט מקנא.
לא נעים לי לומר את זה. הייתי מעדיף לקרוא לה בשם אחר.
לומר שאני רק מתבונן, רק מעריך, רק רוצה להתקדם.

אבל האמת היא שאני מקנא.
אני רואה משהו שיש לאחר, והלב שלי שואל בכאב: למה לי אין ?
הייתי רוצה להרגיש שיש תחום שבו אינני עומד מן הצד
ומביט באחרים משיגים את מה שאני מבקש לעצמי.

לא כיה לחשוב על זה. זה לא עושה לי טוב.
ככל שאני חושב יותר על מה שיש להם,
אני מרגיש פחות את מה שיש בי.

אני יודע שהמחשבות האלו אינן מקדמות אותי לשום מקום.
אולי אפילו להפך. הן משאירות אותי יושב על הכיסא
מביט בחיים של אחרים, ומרגיש שהחיים שלי קטנים לידם.

צף בי מאמר חז"ל במס' יומא:
"אין אדם נוגע במוכן לחברו אפילו כמלוא נימה".
אולי חז"ל התכוונו ממש למקום הזה.
מה ששייך למוישי אינו נלקח ממני.
המקום של יענקי אינו בא על חשבונני.
גם אם אשב כל הערב ואחשוב עליהם, לא ארוויח מכך עבודה דבר.
אני מבין זאת היטב.

אבל מיד עולה בי מאמר חז"ל במס' בבא בתרא:
"קנאת סופרים תרבה חכמה".
אז מה נכון ?

האם הקנאה אינה מועילה ורק אוכלת את הלב,
או שאולי דווקא יש בה כוח שיכול להרבות חכמה ?

אני מנסה לעשות סדר.

יצאתי למרפסת, התיישבתי על כיסא הנדנדה.
הערב ירד לאט, מולי נפרש נוף הבריאה, שקט ורגוע.
השמים כבר החליפו צבעים והאוויר נעשה נעים יותר.
באתי לכאן כדי לנוח מעט.

המחשבות שלי היו מעט נוגות, חיפשתי עבודה מרגוע.
מקום שבו אוכל להניח את הראש,
להפסיק לחשוב לכמה דקות ולתת ללב לנשום.

אבל דווקא כשהכול סביבי נעשה שקט,
המחשבות שבתוכי התחילו לדבר בקול רם יותר.

חשבתי על חברי הטוב מוישי.
מוישי כל כך מצליח בחברה. נדמה שכולם רוצים בקרבתו.
כמעט אף פעם הוא אינו נמצא לבדו.
תמיד יש מי שמחפש לדבר איתו,
להתייעץ איתו, ללכת לצידו או פשוט להיות בקרבתו.
הוא נכנס למקום ומיד מישוהו קורא לו.
הוא רק מתיישב וכבר נוצר סביבו מעגל.
הוא אינו צריך לבדוק אם רוצים אותו.
אינו צריך לחשוב למי לגשת, והאם הוא מופיע.
הכול נראה אצלו טבעי כל כך.

ואני ? אני נכנס למקום ומיד מחפש בעיניים היכן אוכל להשתלב.
ליד מי לשבת, מי ישמח שאגש אליו.
מי באמת רוצה בקרבותי, ומי רק יהיה מנומס אם אתיישב לידו.
יש פעמים שבהן אני מוצא את עצמי מחפש שוב ושוב
את קרבתו של מישוהו, רק כדי לא להרגיש לבד.
מנסה לפתוח עוד שיחה, ותמיד חושש אם יש מקום גם בשבילי.

אני מרגיש שאני זה שרודף. אני זה שמחפש.
אני זה שזקוק לקשר יותר משהקשר זקוק לי.

המחשבה הזאת מכאיבה לי. איפה אני ואיפה מוישי ?

למה אצלו החיבור לאחרים נראה פשוט כל כך, ואצלי הוא דורש
כל כך הרבה מחשבה, מאמץ וחוסר ודאות ?

אני מנסה להסיט את המחשבה,
אבל מיד עולה בי דמות אחרת. יענקי.
כן, יענקי, שידוע בדיוק מה הוא רוצה מעצמו.
הכול אצלו נראה ברור. הוא מחליט ומבצע.
מציב לעצמו יעד ומתקדם אליו.
אם משהו אינו מצליח, הוא בקלות מנסה שוב.
הוא נראה בטוח, עקבי וממוקד.
לא נראה שיש מישוהו או משהו שעומד בדרכו.

ואילו אני, אני מתקשה לפעמים אפילו לדעת
מה בכלל אני רוצה מעצמי.
יום אחד אני רוצה דבר אחד, ולמחרת כבר אינני בטוח.
אני חושב, בודק, מתלבט, מתחיל ושוב עוצר.

אבל מתחת לכל המחשבות והמאמרים נשארת בי זעקה פשוטה הרבה יותר. נכון, אני מסכים שלא אוכל לקחת מהם דבר. אני אפילו מוכן לפרגן למוישי וליענקי. אני באמת רוצה שיהיה להם טוב. אינני מבקש שמוישי יישאר לבדו כדי שאני ארגיש רצוי יותר. אינני רוצה שיענקי יאבד את הביטחון שלו כדי שאני ארגיש פחות מבוטל.

אבל מה איתי ?

האם לי לא מגיע ?

גם אני רוצה.

המילים האלה עולות בי כמעט כמו בכי: "גם אני רוצה".

אני עוצר את תנועת הנדנדה ומניח את שתי רגליי על הרצפה. הכאב הזה מפלח בי, אבל דווקא בתוכו נדמה לי שעלתה בי הבחנה מעניינת.

אם אני שמח, אז לפחות מוכן לקבל, שלמוישי וליענקי יש את שלהם, וכל מה שאני מבקש הוא שגם לי יהיה - אולי כאן נמצא הסוד של "קנאת סופרים תרבה חכמה".

לא רצון לקחת מן האחר.

לא כאב על עצם העובדה שהוא הצליח.

אלא מפגש עם משהו שאני רואה אצלו

ואני מגלה שאני רוצה לפתח אותו גם בתוכי.

הקנאה יכולה לומר לי: תראה, הדבר הזה חשוב לך.

אתה רואה יהודי שלומד בהתמדה

ומגלה עד כמה גם אתה משתוקק ללמוד.

אתה רואה מישהו שפועל בעקביות

ומגלה שגם אתה מבקש לעצמך בהירות ויציבות.

אתה רואה אדם שיודע ליצור קשרים טובים

ומבין שגם כך יש כמיהה לקרבה ולשייכות.

אולי הקנאה אינה תמיד האויבת שלי.

לפעמים היא מגלה לי רצון אישי שלא הייתי מגלה אותו בעצמי.

אבל אם זה נכון, אני מוכרח להגדיר לעצמי

היכן הקנאה יכולה לכוון אותי והיכן היא רק מכאיבה לי.

נראה לי שאני רואה כאן הבדל ברור,

אני יכול לקנא בתלמיד חכם על שקידתו

ולשאול מה אני יכול ללמוד מדרכו.

אני יכול לראות מישהו פועל בעקביות

ולברוק אילו הרגלים עוזרים לו, ומה מתוכם יכול להתאים גם לי.

אני יכול לפגוש אדם שמצליח ליצור קשרים

ולשאול אם יש בי דרך לפתח יותר פתיחות, נוכחות והרדיות.

במקומות האלה הקנאה אינה צעקה של "למה אני לא" ?

היא יכולה להפוך לאמירה אחרת: "גם אני רוצה,

ומהו הצעד שלי להגיע לשם" ?

אבל יש מקומות שבהם אין ביכולתי לייצר לעצמי

את אותה התוצאה שאני רואה אצל האחר.

אני יכול לפעול, ללמוד, לבקש עזרה ולהתפתח - אבל אינני יכול

להבטיח שכולם ירצו תמיד בקרבתני.

אני יכול להשתדל להתנהל נכון - אבל אינני יכול

לקבוע כמה כסף יהיה לי ובאיזה קצב.

אני יכול להשקיע בלימוד - אבל אינני יכול

להפוך את הראש שלי לראש של יצחק.

אני יכול לעבוד על בהירות - אבל אינני יכול להכריח את הדרך שלי להיראות בדיוק כמו דרכו של יענקי.

יש הבדל בין דבר שאני יכול לקדם והמעשה הוא בידי ותלוי בי, לבין תוצאה שאני מנסה לשלוט בה ולהכתיב אותה.

כאשר הקנאה מכוונת אותי אל צעד שנמצא בידי,

היא יכולה לעזור בי חיים.

אבל כאשר היא דורשת ממני להיות אדם אחר,

לקבל את הנתונים שלו ולחיות את המסלול שלו -

אין לי דרך להשיג אותה.

לא משנה כמה אתאמץ, היא תמיד תמצא מישהו שיש לו יותר.

אם אמשיך למדוד את עצמי מול התוצאה של האחר, הקנאה לא

תקדם אותי. היא תאכל אותי מבפנים.

היא תייצר בתוכי מעגל של נחיתות:

אני אראה את מה שיש לאחר, ארגיש כמה חסר לי,

אסתכל על עצמי בעין כואבת יותר -

ואז אחפש עוד הוכחות לכך שהוא מצליח ואני לא.

לרגע אני מרגיש כאילו נדלק אור בתוך מקום

שהיה מעומעם בי שנים.

איזו תובנה. אני יושב במרפסת ומרגיש שעשיתי סדר

בדבר שהיה מפוזר בתוכי זמן רב.

לא כל "גם אני רוצה" הוא אותו הדבר.

יש "גם אני רוצה" שמוזין אותי לגדול.

ויש "גם אני רוצה" שגורר אותי להפסיק להיות אני.

הסדר הזה אפילו מרגיע מעט את הכאב שבליבי.

כאילו מישהו פתח חלון בחדר שהיה סגור זמן רב.

אבל אינני רוצה לעצור כאן.

כי ככל שאני מקשיב לעצמי,

אני מגלה שהכאב הגדול ביותר נמצא דווקא

במקומות שבהם השינוי איננו תלוי בי.

דווקא שם אני עומד חסר אונים וצועק בליבי:

למה אני לא ?

לא מגיע לי גם ?

מדוע אני שונה ?

"גם אני רוצה"!

עשיתי קצת סדר בראש.

אבל כעת אני מבין שהלב שלי עדיין מחכה.

הוא אינו מבקש רק לדעת מה נכון לעשות עם הקנאה.

הוא מבקש שאשמע כמה כואב לי להיות אני.

שאלה על גיליון מס' 4

קראתי את הדברים שכתבת, ואני רוצה לשאול שאלה קטנה שזה הדבר שמפריע לי "למה???" למה אני לא מסוגל, למה לי קשה, נכון שאני מנסה מה שאני יכול אבל למה לא מגיע לי ג"כ ללמוד 12 שעות ביום, למה לי לא מגיע להצליח כמו פלוני או אלמוני וע"ז אני חושב שעדיין לא ענית (וזה למעיישה הקושי הגדול לדעתי כי גם אני רוצה להיות ת"ח גם אני רוצה להיות יותר ללמוד להתפלל לעלות ולהתעלות למה רק הוא מצליח...)

תשובה:

גיליון זה וחבא אחריו מוקדשים לשאלתך החשובה והחשובה.